

Bestuursdienst

Bezoekadres:

Markt 33

Ambtenaar

Telefoonnummer

14 045

Telefax

045-5676395

Zaaknummer

Provincie Limburg

t.a.v. het college van Gedeputeerde Staten van Limburg

i.a.a. Provinciale Staten van Limburg

Postbus 5700

6202 MA MAASTRICHT

Uw brief van**Uw kenmerk****Ons kenmerk****Datum**

17u.0004073

7 februari 2017

Onderwerp

Herindeling

Bijlage(n)

1

Geachte leden van Gedeputeerde Staten,

In reactie op uw brief van 17 januari 2017, ontvangen 23 januari 2017, alsmede uw brief van 24 januari 2017 - en met verwijzing naar de gezamenlijke brief van de burgemeesters van de gemeenten Brunssum, Kerkrade, Simpelveld en Voerendaal van 23 januari 2017, welke als bijlage 1 is bijgevoegd en waarvan u de inhoud als ingelast en herhaald dient te beschouwen, berichten wij u als volgt.

Uw besluit om met een beroep op artikel 8 van de Wet algemene regels herindeling (hierna verder te noemen Wet ARHI) het open overleg met de gemeenten Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal te starten, heeft ons onaangenaam verrast. Niet alleen druist het door u genomen besluit in tegen alle eerdere door u in dit verband genomen besluiten, vastgesteld(e) beleid(skaders) en bestuurlijke uitspraken waardoor u in strijd met het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel handelt, maar wordt uw besluit daarenboven evenmin gedragen door een deugdelijke motivering.

Immers, in uw rapport "Besturen blijft vooruitzien" van oktober 2016 staat dat u de intensivering van de bestuurlijke samenwerking niet alleen als passend en binnen de lijnen van het provinciale coalitieakkoord beschouwt, maar dat u in deze opvatting wordt gesterkt door de uitkomsten van de vorig jaar door de provincie onder de Parkstadgemeenten gehouden gespreksronde. Op basis hiervan concludeerde u dat gemeenten volop aan de slag zijn met de blik naar voren, hetgeen ruimte bood voor het hanteren van de 5 provinciale uitgangspunten:

1. Fusies van gemeenten op vrijwillige basis dienen op initiatief van de gemeenten zelf plaats te vinden. De Provincie neemt de verantwoordelijkheid van het lokaal openbaar bestuur niet over;

2. Voor de bestuurlijke organisatie zijn dan ook de opgaven en de slagkracht van partners leidend en niet de structuren of administratieve gemeentelijke of regionale indelingen;
3. Een nieuw te vormen gemeente bepaalt zelf op welke wijze zij samenwerking met andere partijen aangaat en op welke schaal dat gebeurt, voor zover dat niet wettelijk is vastgelegd;
4. Na de eerste besluitvorming door een betrokken gemeenteraad zien wij deze stap als een onomkeerbaar proces tot de voorgenomen fusie;
5. De Provincie biedt alleen ondersteuning aan die gemeenten die een breed onderzoek willen laten uitvoeren naar de mogelijkheden voor toekomstige samenwerking waarbij ook gekeken wordt naar de mogelijkheden van herindeling.

Dit bestuurlijke standpunt is altijd uitgedragen door de portefeuillehouder bestuurlijke organisatie, deputé Koopmans, zoals o.m. blijkt uit zijn mededeling van 9 september 2015 (2015/66510) aan Provinciale Staten:

“Het college van GS heeft als lijn dat fusies van gemeenten op vrijwillige basis en op initiatief van de gemeenten zelf dienen plaats te vinden. Dit sluit aan op de passage op bladzijde 10 van het coalitieakkoord, (...) Na besluitvorming door de betrokken gemeenteraden zien wij deze stap als een onomkeerbaar proces tot de voorgenomen fusie.”

Op grond van het vorenstaande concluderen wij dat u in strijd handelt met het rechtzekerheidsbeginsel nu u niet consequent en in lijn handelt met het geldend recht (wetten en beleidsregels) en deze niet consequent toepast. Daarenboven schendt u het vertrouwensbeginsel daar wij, gelet op het eerder aangehaald rapport “Besturen blijft vooruitzien” alsmede de bestuurlijke uitspraken hieromtrent in de media en persoonlijke gesprekken, er gerechtvaardigd op konden en mochten vertrouwen dat de eerder door ons genomen besluiten door u gerespecteerd en geëerbiedigd zouden worden.

Er valt immers niet in te zien wat u heeft doen besluiten om de regierol, als bedoeld in artikel 8 van de Wet ARHI, voor de gemeenten Brunssum, Kerkrade, Simpelveld en Voerendaal op zich te nemen, nu deze gemeenten zich allen en bij herhaling tegen fusie en herindeling hebben uitgesproken en bezig zijn hun samenwerking met anderen te intensiveren en verder vorm te geven.

In de overwegingen van uw besluit worden enkel uit de context geplaatste stellingen geponeerd en ontbreekt een valide onderbouwing. Hiermee handelt u in strijd met artikel 3:2 Awb dat beoogt dat een door een bestuursorgaan te nemen besluit zorgvuldig dient te worden voorbereid, gebaseerd is op alle relevante feiten en een afweging van alle belangen bevat (zorgvuldigheidsbeginsel).



Gemeente Kerkrade

Nu het door u genomen besluit klaarblijkelijk niet stoelt op door u vergaarde kennis omtrent relevante feiten als voornoemd - en een zorgvuldige weging daarvan ontbeert - handelt u in strijd met artikel 3:46 Awb dat een besluit dient te berusten op een deugdelijke motivering.

Immers, uw interpretatie van de door de gemeenteraad van Landgraaf op 16 januari 2017 aangenomen motie, waarin aangegeven wordt dat herindeling gewenst is, maar dat de snelheid en de omvang van Landgraaf-Heerlen nu niet tot besluitvorming kan leiden, is niet alleen veel te ruim maar ook onjuist.

De letterlijke tekst van de motie luidt: *"Verzoekt het college: Om de mogelijkheden om te komen tot een bredere fusie dan die tussen Landgraaf en Heerlen met de overige Parkstadgemeenten te onderzoeken."*

In uw overwegingen wordt dit vertaald in *"dat beide gemeenten ten minste met elkaar een (herindelings)traject willen inzetten maar dat timing, omvang en regie over het proces op dit moment ter discussie staan."*

Echter, niet alleen uw interpretatie is onjuist en ruimer dan de letterlijke tekst van de aangenomen motie, maar deze is ook in de tijd achterhaald door de motie van 20 januari jl. waarbij de raad van Landgraaf zich tegen gedwongen herindeling en regie door de provincie heeft uitgesproken en staat bovendien haaks op het besluit van de raad van 16 januari jl., waarbij het voorstel om over te gaan tot herindeling met Heerlen, is verworpen.

Uw handelwijze wordt dan ook op geen enkele wijze gelegitimeerd door de tekst van deze (achterhaalde) motie (die niet aan het college van Gedeputeerde Staten, maar aan het college van burgemeester en wethouders van Landgraaf is gericht), waarbij het overigens nog maar de vraag is in hoeverre er in deze context sprake is van eerdere positieve besluitvorming door de gemeenteraad van Landgraaf met betrekking tot herindeling met de gemeente Heerlen (zie punt 4 van de 5 provinciale uitgangspunten). De verkenning van de mogelijkheden van een eventuele fusie tussen Landgraaf en Heerlen is namelijk niet als zodanig aan te merken. Het is pas op 16 januari jl. dat de gemeenteraden van Landgraaf en Heerlen een definitieve uitspraak over het herindelingsvoorstel konden geven, waarbij de raad van Landgraaf bij meerderheid het voorliggende herindelingsvoorstel heeft afgewezen.

Vervolgens wordt de in de constellatie herindeling Landgraaf-Heerlen opgeworpen stelling dat *"De bestuurlijk-politieke doorzettingsmacht is na vier pogingen kennelijk onvoldoende gebleken."* (uw brief van 17 januari 2017) volledig uit zijn verband getrokken en misbruikt door deze als een deus ex machina te vertalen in *"De bestuurlijk-politieke doorzettingsmacht is in de regio kennelijk onvoldoende gebleken."* (uw brief van 24 januari 2017) teneinde daaraan de legitimatie te ontnemen dat het niet alleen wenselijk maar zelfs noodzakelijk is dat u de regierol in kader van de Wet ARHI naar zich toe trekt.



Gemeente Kerkrade

In het krantenartikel 'Provincie legt fusie op aan Parkstad', Limburgs Dagblad van 18 januari 2017, vernemen wij zelfs bij monde van deputé Koopmans dat: *"Niks doen, is geen optie. We hebben te maken met een totaal verlamde regio. De toekomst van Parkstad en de inwoners is in het geding."*

In vervolg daarop, het krantenartikel 'Koopmans gaat in gesprek met zes gemeenten', Limburgs Dagblad van 25 januari 2017, gaat deputé Koopmans zelfs nog verder: *"Ik had het liefst een eenheid gezien, maar we hebben helaas constant te maken met tegenstrijdige en veranderende opvattingen vanuit zes gemeenten. Bovendien is er momenteel geen college in Landgraaf. Dat maakt de gesprekken er bepaald niet gemakkelijker op."*

Voor alle duidelijkheid: wij, en daarmee worden ook de buurgemeenten Brunssum, Simpelveld en Voerendaal bedoeld, herkennen ons in het geheel niet in deze door deputé Koopmans bij herhaling gecreëerde beelden en in citaten als waarheid geponeerde en ongefundeerde stellingen. Hij verzuimt immers - eveneens bij herhaling - aan te geven waaruit blijkt dat wij niet in staat zijn onze taken niet (langer) te kunnen uitvoeren.

Verder is tot voor kort Parkstad in de media nog in alle toonaarden bewierookt en als successtory betiteld. IBA Parkstad en het Parkstadbureau als kenniscentrum, bijvoorbeeld op het gebied van krimp en ten behoeve van de te maken bestuursafspraken in het kader van het POL, worden door u als voorbeeld in de rest van de provincie gebruikt en bejubeld. U heeft zelfs, vorig jaar nog, de door Parkstad gewonnen prestigieuze toerismprijs, de Tourism for Tomorrow Award in Dallas mede in ontvangst genomen. Onbegrijpelijk dat door u, met voorbijgaan aan deze wapenfeiten, datzelfde Parkstad thans in dezelfde media wordt verguisd.

Het heeft er dan ook alle schijn van dat de wens de vader van de gedachte is. Er ligt immers geen enkele, laat staan deugdelijke en steekhoudende motivatie aan ten grondslag waardoor er sprake lijkt te zijn van een doelredenering oftewel "framing".

Feit is immers dat 5 van de 6 Parkstadgemeenten tegen herindeling zijn alsmede dat 4 van de 6 gemeenten daarenboven zelfs een onderzoek naar herindeling consequent en gemotiveerd hebben afgewezen. Het ontbreekt daarmee aan het benodigde draagvlak voor uw besluit zoals verwoord in artikel 5 Europees Handvest voor lokale autonomie. Van *"constant tegenstrijdige en veranderende opvattingen"* zoals door u ongemotiveerd gesteld in boven aangehaald interview - oftewel draaikonterij - is dezerzijds immers op geen enkel moment sprake geweest. Integendeel - korthedshalve wordt verwezen naar de diverse gesprekken die gedeputeerde Koopmans met de colleges van burgemeester en wethouders van de Parkstadgemeenten heeft gevoerd alsmede uw rapport "Besturen blijft vooruitzien" - het is de provincie zelf, die plotsklaps en totaal onverwacht, van opvatting en koers verandert. Over uw beweegredenen waarom er desondanks voor gekozen wordt juist de gemeenten Brunssum, Kerkrade, Simpelveld en Voerendaal in een artikel 8 Wet ARHI-procedure te betrekken, tasten wij volledig in het duister en laat zich dan ook slechts gissen.



Gemeente Kerkrade

Nu de herindeling Heerlen – Landgraaf van de baan lijkt te zijn, wordt met man en macht – en ten koste van de overige Parkstadgemeenten – geprobeerd om deze met alle middelen af te dwingen. Het behoeft geen verdere uitleg dat deze handelwijze u als provincie onwaardig is en u zich schuldig maakt aan détournement de pouvoir als bedoeld in artikel 3:3 Awb nu u uw bevoegdheid tot het nemen van een besluit gebruikt voor een ander doel dan waarvoor die is verleend. Gezien de sterk sturende vraagstelling (centralistisch bepaald herindelingsbeleid) zoals verwoord in uw laatste brief, hetgeen in strijd is met artikel 124 lid 1 Grondwet (zie ook A.H.M. Dölle, D.J. Elzinga en J.W.M. Engels 2004, Handboek van het Nederlandse gemeenterecht, Deventer: Kluwer, p. 750), en de bestuurlijke uitspraken in de media handelt u tevens in strijd met artikel 2:4 Awb dat stelt dat een bestuursorgaan zijn taak zonder vooringenomenheid dient te vervullen (fair play beginsel). Wij hebben dan ook ernstige bedenkingen en stellen grote vraagtekens bij de openheid waarmee u het artikel 8 Wet ARHI-traject ingaat en die de wetgever wèl met deze procedure voor ogen heeft (Kamerstukken II 1986/87, 20 079, nr.3, p. 2).

Op grond van het vorenstaande verzoeken wij u dan ook vriendelijk doch dringend het door u genomen besluit om met een beroep op artikel 8 van de Wet ARHI het open overleg met de gemeenten Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal te starten, te heroverwegen en in te trekken en de door u in het rapport “Besturen blijft vooruitzien” ingezette koers vast te houden alsmede de door de raden eerder in dit kader genomen besluiten te respecteren en te eerbiedigen, waarmee de door u in uw brief van 24 januari 2017 gestelde vragen worden geacht beantwoord te zijn.

Een herindeling in welke vorm dan ook is voor wat de gemeente Kerkrade betreft niet aan de orde. Onze gemeente is in staat zelf vorm, inhoud en uitvoering te geven aan haar opgaven en taken. Nadrukkelijk wordt opgemerkt dat het zelfs kenmerkend voor onze gemeente is dat landelijke geïnitieerde majeure ontwikkelingen op een zelfstandige, pragmatische en kwalitatief hoogwaardige wijze worden vorm gegeven. Kerkrade heeft indruk gemaakt in den lande met deze vorm van excelleren. Landelijk wordt onze stad bijvoorbeeld lof toegezwaaid voor de aanpak van de grote decentralisaties. Ook voor wat betreft de bestrijding van de drugsoverlast ervaren wij landelijk erkenning.

Ook op andere terreinen heeft de gemeente Kerkrade zich als een gedegen, integraal denkende en effectief opererende organisatie gemanifesteerd. De ontwikkelingen op het vlak van toerisme en leisure, als nieuwe factor van economische betekenis voor stad en regio, spreken boekdelen. Verder getuigt de uitvoering van het centrumplan van daadkracht.

Bij de voorbereiding en uitvoering van haar taken vragen wij ons steeds af in hoeverre taken door ons zelf dan wel in samenwerking met andere overheden dan wel door

derden dienen uitgevoerd te worden. Naar onze mening heeft Kerkrade een ideale schaalgrootte om zaken zelf goed voor te bereiden en uit te voeren.

Daar waar samenwerking kansen biedt zal Kerkrade niet nalaten deze aan te grijpen. De hierboven genoemde samenwerking in Parkstad verband heeft zijn vruchten afgeworpen. Op het terrein van informatie- en communicatietechnologie werkt Kerkrade samen met de haar omringende gemeenten. Voor de belastingheffing en –inning heeft Kerkrade zich aangesloten bij BsGW.

Overigens, beperkt Kerkrade de samenwerking niet tot de haar direct omringende gemeenten. Wij beschikken over stevige expertise op tal van beleidsterreinen. Deze kennis stellen wij beschikbaar aan gemeenten in de nabije of verdere (grens)regio.

De samenwerkingsbehoefte van Kerkrade overstijgt zelfs de landsgrens. De potentie van de bijzondere ligging van Kerkrade aan de Nederlands/Duitse grens is al vroeg erkend en heeft vanaf 1 januari 1998 vorm gekregen in het openbaar lichaam Eurode. Deze grensoverschrijdende samenwerking heeft zich inmiddels niet alleen ontpopt als een belangenbehartiger voor de grensoverschrijdende belangen van de burger maar nadrukkelijk ook als expertisecentrum bij het initiëren en invulling geven aan grensoverschrijdend samenwerken. Dit is niet onopgemerkt gebleven. De recente vestiging van het 'Grensinfopunt' en de 'Service Grensoverschrijdende Arbeidsbemiddeling' zijn voorbeelden van de erkenning van Kerkrade als voorbeeldgemeente op het vlak van grensoverschrijdende samenwerking.

Tot slot, de gemeente Kerkrade heeft haar huishoudboekje op orde. Wij verwijzen u korthedshalve naar de resultaten van uw eigen Financieel Verdiepingsonderzoek van juni 2016.

Samenvattend, Kerkrade is een energieke gemeente die in staat is haar taken nu en in de toekomst, zelf dan wel in samenwerking met gemeenten in de (grens)regio, uit te voeren. We gaan hierbij uit van een duidelijke visie gebaseerd op eigen kracht waarbij wij immer oog hebben voor co-creatie. De gemeente Kerkrade bevindt zich in een voortdurend proces van groei.

Dit maakt onze gemeente tot wat het is: een sterke middelgrote gemeente die uitgaat van de inhoud, geloof in zichzelf heeft, gezonde ambities aan de dag legt, daadkracht en lef toont en overtuigd is van haar bestuurskracht en rol voor de samenleving.

Bovenstaande resultaten getuigen van deze kracht en overtuiging.



Gemeente Kerkrade

Het veranderen van gemeentegrenzen levert geen bijdrage aan de oplossing van toekomstige problemen en uitdagingen van onze stad. Het moge dan ook duidelijk zijn dat wij uw herindelingswens niet delen. Een traject van herindelingswens is dan ook voor de gemeente Kerkrade niet aan de orde.

Het college,

J.J.M. Som

De secretaris,

H.J.M. Coumans MPM